

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z PRZEDMIOTU EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA

Program nauczania: Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa dla II etapu edukacyjnego klasa 8 szkoły podstawowej NOWOŚĆ 2024

Autor: Bogusława Breitkopf Wydawnictwo WSiP 2024

Wymagania na poszczególne oceny				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1. Pierwsza pomoc				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi podać definicję pierwszej pomocy; - potrafi podać jakie znaczenie ma udzielanie pierwszej pomocy; - potrafi wymienić numery alarmowe; - umie dokonać oceny czy poszkodowany oddycha; - potrafi sprawdzić czy poszkodowany jest przytomny; - potrafi wymienić zastosowanie każdego ze środków znajdujących się w apteczce pierwszej pomocy; - umie podać definicję omdlenia; - wie co to jest krwotok; - potrafi wymienić rodzaje krwotoków; - potrafi podać definicję wstrząsu pourazowego; - podaje definicje złamania, skręcenia, więzadła, unieruchomienia; - wie co to jest oparzenie; - unika narażania własnego zdrowia na niebezpieczeństwo 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, kogo określa się mianem osoby poszkodowanej; - umie podać poprawną treść wezwania pomocy; - potrafi prawidłowo wymienić warunki stworzenia bezpieczeństwa w miejscu zdarzenia; - potrafi wezwać odpowiednią pomoc; - potrafi wymienić przyczyny zasłabnięć i utraty przytomności; - umie wymienić najczęstsze przyczyny zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego; - poprawnie udrażnia drogi oddechowe osoby poszkodowanej; - uzasadnia konieczność opatrywania ran - wie, w jaki sposób ochronić się przed zakażeniem; - wie, jak należy postąpić w przypadku skaleczeń i zranień; - potrafi krótko scharakteryzować rodzaje krwotoków; - wie, jakie są objawy wstrząsu pourazowego; - umie wymienić przyczyny wstrząsu pourazowego; - potrafi wymienić przyczyny złamań i uszkodzeń stawów; - potrafi wymienić przyczyny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi wymienić środki ochrony indywidualnej podczas akcji ratunkowej; - potrafi poprawnie rozpoznać stopień zagrożenia osoby poszkodowanej; - omawia poszczególne ogniwa łańcucha ratunkowego; - omawia zasady zabezpieczenia miejsca wypadku m.in. komunikacyjnego - opisuje podstawowe techniki podnoszenia i odciągania poszkodowanych m.in. w miejscu wypadku drogowego; - systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej; - wymienia najczęstsze przyczyny zaburzeń czynności życiowych; - wyjaśnia sposoby zapobiegania zakażeniom - zna zasady postępowania z ranami kończyn; - wie, jak należy posługiwać się chustą trójkątną w przypadku opatrywania ran kończyn; - stosuje właściwe opatrunki w zależności od rodzaju urazu i umiejscowienia rany; - umie wyjaśnić dlaczego duży krwotok i wstrząs pourazowy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi omówić zasady aseptycznego i bezpiecznego postępowania ratownika; - umie przeprowadzić badanie kompleksowe poszkodowanego - potrafi ułożyć poszkodowanego nieprzytomnego w pozycji ustalonej bocznej – bezpiecznej; - umie przeprowadzić resuscytację u dorosłego, dziecka i niemowlęcia; - potrafi wykonać opatrunk dłoni, łokcia, barku, uda; - poprawnie posługuje się chustą trójkątną w przypadku opatrywania ran kończyn; - umie zatamować krwotok zewnętrzny za pomocą opatrunku; - wie kiedy stosuje się opatrunek uciskowy; - potrafi zastosować opatrunek uciskowy; - umie udzielić pomocy osobie będącej we wstrząsie pourazowym; - potrafi przeciwdziałać rozwojowi wstrząsu; - rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i stosuje zasady bezpiecznego postępowania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi samodzielnie stworzyć bezpieczeństwo w miejscu zdarzenia i wezwać pomoc; - uzasadnia, że prawidłowe wezwanie pomocy może mieć istotne znaczenie dla ratowania życia poszkodowanych - potrafi samodzielnie udzielić pierwszej pomocy osobie poszkodowanej bez udziału świadka zdarzenia; - potrafi udzielić pomocy osobom ze swojego otoczenia w momencie utraty przytomności; - potrafi samodzielnie dokonać przerzutu z brzucha na plecy; - potrafi szybko rozpoznać uraz i podejmuje się szybkiej akcji ratunkowej w sytuacji zagrożenia życia; - potrafi udzielić pomocy osobie mającej obrażenia klatki piersiowej i jamy brzusznej; - w razie pojawienia się krwotoku, wie jak ma postępować; - układa poszkodowanego w odpowiedniej pozycji w zależności od umiejscowienia urazu; - potrafi udzielić pierwszej pomocy w przypadku urazów

	oparzeń; - potrafi wyjaśnić, jak bezpiecznie dotrzeć do poszkodowanego; - umie zbadać czynności życiowe u osoby poszkodowanej;	zagrożają życiu; - wie, jakie mogą być konsekwencje nadmiernej utraty krwi z organizmu; - potrafi wyjaśnić, dlaczego duży krwotok i wstrząs pourazowy zagrażają życiu; - potrafi wymienić czynności jakie należy wykonać podczas udzielania pomocy osobie poszkodowanej będącej we wstrząsie; - potrafi wymienić i krótko scharakteryzować rodzaje złamań i uszkodzeń stawów; - potrafi opisać objawy oparzeń; - umie poprawnie ocenić rozległość oparzeń; - charakteryzuje stopnie oparzeń termicznych, - omawia zasady postępowania przy oparzeniu termicznym - zna zasady gaszenia odzieży palącej się na człowieku; - omawia podstawowe zasady transportowania poszkodowanych; - zna zasady ewakuacji poszkodowanych z zagrożonego terenu; - podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy	w rejonie wypadku; - potrafi udzielić pierwszej pomocy w przypadku złamań, zwichnięć i skręceń - stosuje unieruchomienie obłożeniowe; - charakteryzuje stopnie oparzeń termicznych - charakteryzuje rodzaje zagrożeń towarzyszących rozległym oparzeniom; - potrafi udzielić pierwszej pomocy w przypadku oparzenia; - zna i wyjaśnia zasady gaszenia odzieży palącej się na człowieku; - potrafi udzielić odpowiedniej pomocy osobom poszkodowanym; - opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) - wykazuje wpływ zastosowania AED na zwiększenie skuteczności akcji resuscytacyjnej - wymienia oznaki nagłego zatrzymania krążenia - omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia - rozpoznaje potencjalne źródła zagrożeń w kontakcie z poszkodowanym	miednicy i kręgosłupa u poszkodowanego; - przeciwdziała rozwojowi wstrząsu; - stosuje zasady zabezpieczenia miejsca wypadku; - planuje zakres pierwszej pomocy w wypadku drogowym (w zależności od sytuacji). - wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia - dowodzi konieczności udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego - wyjaśnia rolę układu nerwowego, krwionośnego i oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych - uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zakrzepienia lub zadławienia - samodzielnie i dokładnie wykonuje opatrunek głowy, uda; - opisuje zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia przy użyciu akronimu: uciekaj, schowaj się, walcz - ocenia zachowanie się świadków zdarzenia (ratujących) na miejscu wypadku - uzasadnia, że prawidłowe wezwanie pomocy może mieć istotne znaczenie dla ratowania życia poszkodowanych - wymienia sposoby zapobiegania urazom
--	--	--	---	---

2. Działania w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie w jakim celu stosuje się system alarmowy; - podaje definicję pożaru; - umie podać definicję powodzi; - potrafi podać definicję ewakuacji, stanu ostrzegawczego i stanu alarmowego; - potrafi wyjaśnić definicję bezpieczeństwa, zagrożenia, paniki; - wskazuje drogi ewakuacyjne w szkole 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umie wymienić urządzenia alarmowe; - wymienia zagrożenia występujące podczas pożaru - umie wymienić typy powodzi występujących w Polsce; - wie, w jakim celu wyznaczone są punkty organizacyjne; - potrafi wymienić rodzaje punktów organizacyjnych; - potrafi wymienić przyczyny wypadków i katastrof komunikacyjnych, wybuchów; - omawia znaczenie kolorów stosowanych w ratownictwie powodziowym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi omówić rodzaje alarmów, sposoby ich ogłaszania i odwoływania; - umie opisać jakie informacje powinny się znajdować w komunikacie ostrzegawczym; - potrafi wymienić najczęstsze przyczyny powstawania pożarów; - wie, w jaki sposób zapobiegać pożarom; - zna zasady gaszenia odzieży palącej się na człowieku; - wie, w jaki sposób przeciwdziałać panice; - potrafi omówić rodzaje zagrożeń powodziowych; - umie wymienić przyczyny powodzi; - wie, jakie czynności należy podjąć przed przystąpieniem do ewakuacji; - potrafi omówić przyczyny wypadków i katastrof komunikacyjnych, wybuchów; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi scharakteryzować zasady postępowania w razie zagrożenia; - charakteryzuje zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu i odwołaniu alarmu; - omawia sposób postępowania w czasie pożaru; - zna i wyjaśnia zasady gaszenia odzieży palącej się na człowieku; - wskazuje w szkole miejsca szczególnie zagrożone wystąpieniem pożaru i uzasadnia swój wybór; - umie wymienić i opisać sposoby zapobiegania powodziom; - potrafi wymienić czynności postępowania po opadnięciu wód powodziowych; - opisuje zasady zaopatrzenia w wodę i żywność, - wymienia i omawia zasady zachowania się w czasie zagrożeń (wypadków, katastrof komunikacyjnych, technicznych i innych); 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna i stosuje się do zasad postępowania po ogłoszeniu alarmu w szkole; - omawia akcje ewakuacyjną z rejonów objętych pożarem; - wie, jak się zachować podczas powodzi; - omawia zasady ewakuacji zwierząt z terenów zagrożonych - potrafi zaplanować ewakuację rodziny na wypadek klęski żywiołowej; - uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów - uzasadnia przydatność znajomości sygnałów alarmowych - uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice - uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych, organizujących ewakuację - opisuje i uzasadnia zasady zachowania się podczas skażenia chemicznego, ataku bombowego, prowadzonych działań antyterrorystycznych.
--	---	---	--	--

3. Bezpieczeństwo państwa

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje definicję bezpieczeństwa - orientuje się w geopolitycznych uwarunkowaniach bezpieczeństwa, wynikających z położenia Polski - potrafi podać definicję: cyberprzestrzeni, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia co rozumie przez pojęcie „bezpieczne państwo”, „bezpieczny obywatel” - wymienia czynniki mające wpływ na bezpieczeństwo Polski - potrafi wymienić główne cechy cyberprzestrzeni 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia obszary bezpieczeństwa międzynarodowego - omawia rolę Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa - przedstawia sposoby zabezpieczenia dowodów cyberprzemocy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa istotę problemu bezpieczeństwa - omawia filary współczesnego bezpieczeństwa Polski - wymienia uzbrojenie Sił Zbrojnych RP - przedstawia rolę i miejsce cyberbezpieczeństwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje dyskusję na temat bezpieczeństwa państwa - omawia role organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski - samodzielnie opisuje strukturę organizacyjną Sił Zbrojnych RP
--	--	---	---	---

cyberbezpieczeństwa, cyberataku, cyberprzestępczości			militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa	- dobiera i tworzy umiarkowanie złożone wypowiedzi dotyczące cyberbezpieczeństwa państwa
4. Kształtowanie postaw obronnych				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje kierunki świata za pomocą: Słońca, Słońca i zegarka - wyjaśnia zasady orientowania się w terenie za pomocą mapy - rozróżnia kategorie broni strzeleckiej - opisuje zasady zachowania się na strzelnicy przy posługiwaniu się bronią - wymienia okresy zjawiska strzału - przyjmuje postawy strzeleckie: leżącą, klęczącą, stojącą 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia zasady orientowania się w terenie - wskazuje różnice między mapą a planem - posługuje się planem - wymienia podstawowe części składowe broni strzeleckiej - wyjaśnia od czego zależy siła odrzutu - potrafi wskazać umiejscowienie muszki i szerbinki w przyrządach celowniczych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje się w terenie na podstawie cech przedmiotów terenowych - potrafi omówić sposób posługiwania się kompasem w wyznaczaniu kierunków świata - potrafi wymienić rodzaje znaków kartograficznych - rozróżnia znaki topograficzne - czyta mapę topograficzną - opisuje poszczególne części składowe broni strzeleckiej - opisuje podstawowe czynniki warunkujące tor pocisku - wie, jak powinno wyglądać poprawne zgranie przyrządów celowniczych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje kierunki świata za pomocą Gwiazdy Polarnej i fazy księżyca - orientuje się w terenie za pomocą mapy - potrafi opisać sposób orientacji mapy geometrycznie i magnetycznie - uzasadnia konieczność dokonywania przeglądu, czyszczenia i konserwacji broni strzeleckiej - charakteryzuje poszczególne okresy zjawiska strzału - potrafi opisać jak prawidłowo należy ściągnąć język spustowy - potrafi opisać przebieg procesu strzelania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi scharakteryzować sposób posługiwania się busolą i GPS (wskazać kierunki świata) - umie porównać mapę z terenem - określa swoje miejsce na mapie - wyjaśnia zasadność stosowania środków ostrożności przy posługiwaniu się bronią - opisuje poszczególne elementy toru pocisku - opisuje warunki wpływające na celność strzelania - wskazuje błędy popełniane przez strzelającego oraz sposób ich poprawy

Uwaga dotycząca oceniania na każdym poziomie wymagań:

- aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu.

Uczeń, który nie opanował wiedzy i umiejętności koniecznych do uzyskania pozytywnej oceny z edukacji dla bezpieczeństwa otrzymuje ocenę niedostateczną.